

Örgütsel Dedikodu Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Dedikodu Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28228>

Özet

Örgütsel Dedikodu Ölçeği (ÖDÖ), Han ve Dağı (2018) tarafından Türkçe konuşulan b?lamlarda örgütsel dedikodu davran?lar?n? ve alg?lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Ölçek geli?tirme çal??ması, arac?n yap?sal geçerliliğini ve iç tutarlılı??n? incelemeyi amaçlam??tır. 24 maddeden olu?an bu ölçek, çal??anlar?n i? yerindeki gayri resmi bilgi ak??na, dedikoduya katılm? düzeylerine ve dedikodunun örgütsel etkilerine yönelik tutumlar?n? de?erlendirmektedir. Ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve yönetim alanlar?nda, çal??ma ortam? dinamiklerini ve ileti?im süreçlerini analiz etmek için önemli bir kaynak sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel dedikodu, örgütsel ileti?im, ölçek geli?tirme, geçerlik, güvenirlik, Likert Ölçeği, psikometri.

Yazarlar

Bünyamin Han, Adem Dağı

Amaç

Örgütsel Dedikodu Ölçeği'nin temel amacı, i? yerlerindeki yaygın ancak zor ölçülen bir olgu olan örgütsel dedikoduyu bilimsel yöntemlerle, geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek standart bir araç olu?turmaktır. Bu araç sayesinde ara?tırmacılar, dedikodunun çal??an performans?, örgütsel ba?lılık, i? tatmini ve çal??ma kültürü üzerindeki etkilerini daha sistematik olarak inceleyebilmektedir.

Ölçek geli?tirme süreci, Türk kültürüne özgü örgütsel dinamikleri dikkate alarak, dedikodunun hem olumlu (bilgi payla??m?, sosyal ba? kurma) hem de olumsuz (itibar zedeleme, çat??ma) boyutlar?n? kapsamay? hedeflemiştir. Bu b?lamda, ölçek, örgütsel dedikodunun çok boyutlu yap?s?n? ortaya koyarak, yönetim bilimleri alan?ndaki literatüre katkı sa?lamaktadır.

Yapı

Örgütsel Dedikodu Ölçeği, örgütsel dedikodu yap?s?n? ölçmektedir. Bu yapı, genellikle i? arkadaşlar? hakkında gayri resmi, do?rulanmam?? veya özel bilgilerin sözel olarak aktarılmas? eylemini ifade eder. Örgütsel dedikodu, tek boyutlu bir olgu olmaktan ziyade, bilgi al??veri?i, sosyal etkile?im ve ki?isel de?erlendirme gibi alt boyutlar? içerebilen karma??k bir sosyal süreçtir.

ÖDÖ, dedikodunun s?kl??n?, türünü (negatif veya pozitif) ve bireyin bu süreçlere katılm? istekliliğini de?erlendirerek, örgütsel ortamdaki gayri resmi ileti?im a?lar?n?n yo?unlu?unu ve niteliğini belirlemeye yardımcı olur. Ölçeğin 24 maddesi, bu çok boyutlu yapıyı temsil edecek

şekilde tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında, yapısal geçerlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Han ve Dağ (2018) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin teorik olarak varsayılan yapıyı ölçtüğünü doğrulamak için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tekniklerini kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiğini ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir.

Kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin ilgili yapıyı yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir. Bu kapsamda geçerlik çalışmaları, Örgütsel Dedikodu Ölçeği'nin Türk örneğinde örgütsel dedikodu kavramını geçerli bir şekilde ölçebildiğini ortaya koymuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığı, güvenilirlik analizleri ile test edilmiştir. Çalışmada, ölçeğin genel ve alt boyutlarının Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü işaret etmektedir.

Geliştirme makalesinde belirtilen bulgulara göre, ÖDÖ'nün iç tutarlılık katsayılarının kabul edilebilir düzeyin üzerinde olduğu rapor edilmiştir, bu da ölçeğin farklı bireylerden alınan yanıtlar arasında tutarlı sonuçlar üretebildiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Örgütsel Dedikodu Ölçeği'nin yapı geçerliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen faktör analizi, 24 maddenin belirli alt boyutlar altında toplandığını göstermiştir. Geliştiriciler, örgütsel dedikodunun çok boyutlu doğasını yansıtan bir faktör yapısını elde etmiştir.

Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçları, ölçeğin iyi bir model uyumuna sahip olduğunu ve kuramsal beklentilerle tutarlı olduğunu desteklemektedir. Bu faktör yapısı, araştırmacıların dedikoduyu sadece tek bir değişken olarak değil, farklı seviyelere sahip boyutlar olarak incelemesine olanak tanımaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çal??anlar, Örgüt Üyeleri

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??ma hayat?ndaki bireyler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle çe?itli sektörlerdeki veya belirli bir kurumdaki çal??anlar üzerinde yürütülmü?tür. Amaç, genel olarak i?leyen bir organizasyon içindeki bireyleri hedeflemektir.

Test Metodolojisi: 24 maddeden olu?an ve 5'li Likert Ölçeği format?nda derecelendirilen bir araçtır. Derecelendirme seçenekleri genellikle "Kesinlikle Kat?lm?yorum"dan "Kesinlikle Kat?l?yorum"a kadar uzanır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel davran??, personel yönetimi, i?yeri ileti?imi, ölçek, psikometrik özellikler, Türk ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: bunyaminhan@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen akademik kurumlar.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Han ve Da?l? tarafından 2018 y?l?nda yay?nlanm??tır. Akademik amaçlı? kullan?mlar için genellikle yazarlarla ileti?ime geçilmesi veya orijinal makaleye at?f yap?lmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m ve büyük ölçekli uygulamalar için yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ölçeğin kullan?m?na dair spesifik ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Referanslar

Han, B. ve Da?l?, A. (2018). Organizational Gossip Scale: Validity and reliability study. Turkish Studies Educational Sciences, 13(27), 829-846. doi: 10.7827/TurkishStudies.14374.

Orijinal makalenin ba?lant?s?: [Turkish Studies Educational Sciences](#).

Ölçeğin orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [orgutsel-dedikodu-olcegi-toad.pdf](#)

Örgütsel Dedikodu Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek 24 maddeden oluşmaktadır ancak orijinal kaynakta maddelerin listesi verilmemiştir. Maddelerin tam listesi için lütfen orijinal makaleye (Han & Dağ, 2018) başvurunuz.

Ölçek, 5'li Likert Ölçeği üzerinden yanıtlanmaktadır (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Madde içeriği, orijinal kaynakta açıkça belirtilmediği için burada listelenmemiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM